

Crna Gora
Služba Predsjednika Crne Gore

Adresa: Bul. Sv. Petra Cetinjskog 12
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 672 067
www.predsjednik.me

Podgorica, 24. oktobar 2025. godine

Obrazloženje posthumne dodjele Ordena Crnogorske velike zvijezde mitropolitu Amfilohiju

Mitropolit crnogorsko-primorski Amfilohije ostavio je dubok trag u duhovnom i društvenom životu savremene Crne Gore. Njegovo djelovanje tokom tri decenije na čelu Mitropolije crnogorsko-primorske obilježeno je obnovom crkvenog nasljeđa, povratkom duhovnosti u javni prostor, ali i posebnim doprinosom društvenoj stabilnosti, naročito u trenucima istorijskih prekretnica.

Rođen 1938. godine u Barama Radovića u Donjoj Morači, nakon bogoslovskih, teoloških i filoloških studija u Beogradu, Bernu, Rimu, Parizu i Atini postao je jedan od najobrazovanijih episkopa pravoslavnog svijeta. Govorio je grčki, ruski, italijanski, njemački i francuski jezik, a u naučnom radu koristio je i starogrčki, latinski i crkvenoslovenski jezik.

Na čelo Mitropolije crnogorsko-primorske došao je uoči Božića 1991. godine. Tokom njegove službe, obnovljene su i izgrađene brojne crkve i manastiri i sagrađeni velelepni saborni hramovi u Podgorici i Baru.

Kao mitropolit crnogorsko-primorski, pozicionirao je Crnu Goru kao destinaciju u koju su rado dolazili najviši predstavnici vaseljenske Pravoslavne Crkve. Među njima su bili patrijarsi Carigrada, Aleksandrije, Antiohije, Jerusalima i Moskve, kao i drugi patrijarsi i najviši predstavnici pomjesnih pravoslavnih crkava. Većina njih je prvi put u istoriji posjetila Crnu Goru upravo tokom njegovog upravljanja Mitropolijom crnogorsko-primorskom. Zahvaljujući njegovom ugledu u drugim pravoslavnim crkvama, veliki broj građana iz drugih zemalja upoznao se sa crnogorskim duhovnim nasljeđem, a zatim i posjetio Crnu Goru.

Učestvovao je na brojnim međunarodnim forumima koji su se bavili međusobnim odnosima između pravoslavnih crkava, kao i onima na kojima je afirmisana međuvjerska

saradnja. Na najvišem nivou, bio je primljen i učestvovao je u diskusijama sa svim poglavarima Rimokatoličke crkve u posljednjih skoro pola vijeka.

Posebno je važno naglasiti brigu mitropolita Amfilohija za potomke crnogorskih iseljenika u Južnoj Americi, prije svega u Argentini. Njegovim zalaganjem i na njegov prijedlog po prvi put u istoriji je 2011. godine osnovana Eparhija za Južnu i Centralnu Ameriku, sa sjedištem u Buenos Ajresu. Mitropolit je više puta odlazio u Južnu Ameriku, okupljajući, prije svega, crnogorske iseljenike, ali i sve ostale koji su dolazili sa ovih prostora, obnavljajući u njima sjećanje na sopstveno duhovno nasljeđe. Mnogi od njih su, ohrabreni njegovom misijom, po prvi put posjetili Crnu Goru.

Takođe, mitropolit Amfilohije je pomogao brojnim mladim ljudima da nastave školovanje u inostranstvu. Najveći broj njih studirao je na teološkim fakultetima u Grčkoj, Rusiji, Jermeniji, Poljskoj, Francuskoj, Italiji, Njemačkoj, SAD-u i drugim mjestima, no mitropolit je redovno pomagao i one koji su studirali druge nauke u zemlji i inostranstvu.

U ključnom istorijskom trenutku, tokom referendumu o nezavisnosti Crne Gore 2006. godine, pokazao je izuzetnu odgovornost. Njegovi javni nastupi, pozivi na razum i bratsku sabornost doprinijeli su da Crna Gora prođe kroz referendumski proces bez unutrašnjih sukoba. Na taj način, dao je nemjerljiv doprinos očuvanju društvenog mira i stabilnosti koju danas imamo.

Pored toga, održavao je bliske i prijateljske odnose sa predstavnicima Rimokatoličke crkve, Islamske i Jevrejske zajednice u našoj zemlji. Njegov pristup, u kojem je nerijetko naglašavao važnost zajedničkog života ljudi različitih vjera, doprinio je očuvanju duha tolerancije i međuvjerskog povjerenja koji predstavljaju temelj crnogorskog društva.

U posljednjim godinama života, postao je simbol duhovnog otpora, što se posebno istaklo tokom 2019. i 2020. godine, kada je imao ključnu ulogu u organizovanju i vođenju litija koje su poprimile šire društveno značenje i postale izraz građanskog protesta. Mitropolit Amfilohije insistirao je na mirnom i dostojanstvenom karakteru protesta, omogućivši da se ova masovna okupljanja odvijaju bez i najmanjeg incidenta. Kontinuitet i masovnost litija bili su ključni faktori koji su uticali na demokratske promjene u Crnoj Gori 2020. godine.

Posthumnom dodjelom Ordena Crnogorske velike zvijezde mitropolitu Amfilohiju, najvišeg državnog priznanja koje Crna Gora može dodijeliti svom državljaninu, za doprinos međunarodnom ugledu i položaju Crne Gore, odaje se priznanje jednoj važnoj istorijskoj ličnosti koja je imala značajnu ulogu i u očuvanju duhovne tradicije i društvenog mira u najosjetljivijim periodima naše savremene istorije.

Kancelarija za odnose s javnošću